

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

KOLOZSVAR,
1905. február 14., kedd

HIRDETESI DIJAK:

Nyilttér sora: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZAM: Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivatal: 379.

Kossuth a Burgban.

Andrássy tervel. — Az új ellenzék. — Kormánykombinációk. — Tisza Bécsben.

Ujabb részletek a látogatásról: Kedves Kossuth. — Az elmaradt készszoztás.

A „Budapest” cikke.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, február 12.

(B. K.) A magyar király kegyesen fogadta Kossuth Ferencet; finom előzékenységgel, hogy Kossuth Lajos fiának ne kelljen németül beszélnie és hogy mégis megértsék egymást, franciául beszélt vele.

Ebből az egyszerű külsőségből kisir helyzetünk egész számalmas volta. Ha valahonnan tengereken túlról vadonat idegen ember jön el hozzánk és egy napot töltközöttünk, akkor is megtanul annyit magyarul, hogy felköszöntőjét három-négy magyar szóval kezdje és végezze; de Magyarország koronás királya, aki 38 év óta az ország alkotmányos és 57 év óta az ország tényleges királya, nem beszélhet a legnagyobb magyar alkotmányos és dinasztikus párt fejével magyarul; nem mintha nem akarna, hanem mert nem tud és a magyarul adott felvilágosítást nem értené meg.

Es most azt akarja és várja a magyar nemzet, hogy ez a jószágos aggastyán, aki ifju korát magyar gyűlöletben, egész életét német-osztrák felfogásban töltötte és akit négy év-tized óta magyar államférfiak abban a tévhitben hagytak meg, hogy minden úgy van jól, a hogyan van: egyszerre forduljon meg és fogadja el a magyar függetlenségi és 48-as párt elveit. Hiu remény, amint hiu remény osztrák részről és a korona részéről, hogy személyek iránt tanúsított előzékenységgel meg lehetne gyengíteni a magyar nép függetlenségi érzelmeit.

Zsófia főherceggasszonynak, a kamarilla bösz fejének fia, Ferenc József és Kossuth Lajosnak, a magyar kormányzóknak fia, Ferenc, találkoztak és beszéltek egymással. Balszam a régi sebekre; legalább annyit

vigasztalás, hogy a magyar király házában nem borzalom már ez a név, mely minden magyar ember előtt szent és amelyet belefoglal mindennapos imádságába. A napi politika azonban a találkozással nem sokat nyert. A két férfiú megértette egymást és így már személyes meggyőződésből mindegyik tudja, hogy a másik nem adhatja fel elveit; de egyik sem tért a másik álláspontjára és tovább fog folyni az akció, melynek végcélja a királyi akarat teljesedése: a függetlenségi áramlat ellen való formásértés, de egyszersmind a függetlenségi elveknek lényegben való érvényesítése nélkül.

A helyzet tiszta képe ez: A király kegyesen fogadta Kossuthot, sőt tovább ment, barátságosan meghallgatta Kossuth elméletét a perszonálunióról, de érdemben ma is ott vagyunk, ahol voltunk.

Vagyis: Megalakulna a koalíciós kabinet lehetőleg a szabadelvűpárt bevonásával is. Ez a kabinet első sorban elintézné a következőket: 1. Lex Dániel elejtése. 2. Költségvetés. 3. Ujoncok megajánlása. 4. Német kereskedelmi szerződés becikkelyezése. 5. Választási reform. 6. Hárszabályrevízió. Közjogilag a kabinet fentartja a 67-es alapot, de az önálló vámtérlet elvi alapján áll; ezt programjában kijelenti, valamint azt is, hogy nemzeti irányban mindent meg fog tenni, a mit a 67-es alap liberális értelmezésben megenged. Katonai értelmezésben nincsen semmi engedmény, hanem megáll az, amiben Tiszával megállapodtak. — Ujra hangsúlyozom, hogy a tényleges és rögtön realizálható nyereség a függetlenségi párt számára az, hogy az eddigi rendszer vezetői végleg letűnnek,

hogy a függetlenségi párt tényleges részt vesz az ország kormányzásában és hogy kapunk új választási törvényt, mely kiküszöböl minden korrupciót és lehetőségessé teszi a jövőben, hogy a függetlenségi párt abszolút többségbe jusson. Addig azonban, míg ez a többség tényleg meglesz, a függetlenségi párt csak névleg tarthatja fenn elveit, csak a párt együtt maradásával jelezheti alapfelfogásának rendíthetlenségét; de gyakorlatilag a 67-es alapon álló kormányt kell támogatni. Uj alapról, mely középútat jelentene a 67 és 48 között, nincsen szó és olyanról a korona előtt beszélni sem lehet.

Idefent biznak abban, hogy Kossuth Ferenc nem fog akadályokat gördíteni az ilyen átmenet létesítése elé és hogy — ha maga tán az elvi álláspont jelzésére nem is megy be a kormányba — bele fog nyugodni abba, hogy pártja tartsa fenn a koalíciót és egyes más tagjai be is mehessenek a kabinetbe. Itt most már hisznek az Andrássy-kabinet létrejöttében koalíciós alapon.

Legujabb politikai hireink ezek:

Budapest, febr. 13.

Andrássy szándékai.

Gróf Andrássy Gyula ma még Budapesten van és délelőtt fogadta Kossuth Ferenc látogatását; most Bécsből vár értesítést, hogy menjen-e fel, avagy várja-e be, míg a király lejön? Első sorban azonban Tisza véleményére kíváncsi a király és az ő kihallgatása csak azután van ismét soron és addig, míg a király vele újból nem beszélt, más politikusok alig kerülnek a király elé. Andrássy az újabb kihallgatás után, amennyiben még megmarad homo regiusnak, főleg a szabadelvűpárt vezetőembereivel óhajt érintkezni. Szándéka felkeresni Szivákot, Hódossyt, Falkot, br. Dániel Ernőt, Lángot, Nagy Ferencet és Erdélyi Sándort. Ki akarja előttük fejteni programját, illetőleg meg akarja nekik magyarázni, hogy ő — mellesleg, milyen elnevezéssel — fel akarja támasztani a Deák-pártot, vagyis ragaszkodik a 67-es alaphoz, de ebből mindent meg akar valósítani, ami a nemzeti iránynak kedvez; az egész vonalon ki akarja domborítani a nemzeti aspirációka

és szigaruan törvényes alapon akarja kormányozni. Az önálló vámtérlet létesítésére előakarja készíteni az országot. Ez alapon kéri a szabadelvűpárt azon tagjainak támogatását, akik nem mennek Tiszával az ellenzékre és ez alap elfogadása esetén a szabadelvűeknek párti különállásuk megszüntetésével be kellene menniök az új pártba, melynek beltagjai volnának a mostani diszsidensek, a megtérő szabadelvűek és a kik a pártonkivüliek csoportjából vagy az ellenzéki táborból csatlakozni akarnának. Andrássy számít arra, hogy ez a tulajdonképeni új kormánypárt lehetne akkora, mint most a szabadelvűpárt.

Ki volna az ellenzék?

Felmerült az a kérdés, hogy arra az esetre, ha a koalíciós kormány létrejönne és Andrássynak sikerülne a szabadelvűeket is megnyerni a maga pártja számára, ki volna tulajdonképpen az ellenzék? A felelet egyszerű: egy volt nemzetipárti, most függetlenségi politikus a következőkben adja meg:

A baloldali pártok megmaradnak a maguk önálló szervezetükben és csak addig maradnak a koalícióban, míg az előre megállapított program lebonyolodik; ha a program elen veténe bárki, megszűnik a koalíció és a pártok elfoglalják eredeti ellenzéki állásaikat; de ha a koalíció esetén kormánypártnak tekintetik Andrássyékot, a függetlenségi pártot az új- és a néppártot egyetemlegesen: akkor is lesz ellenzék. Itt lesz Tisza a maga intimusával, itt lesznek a szászok, akik ellenzékbe mennek, mert nem kell nekik választási reform és itt lesznek a többi nemzetiségi képviselők. Igy is mintegy nyolcvan főre menő ellenzék verődik össze. Hogy mi legyen ennek az ellenzéknek programja, az más kérdés. A nemzetiségi képviselőknek van programjuk, de Tiszáéknak nincsen; nekik várnok kellene a jó szerencsét, hogy a véletlen vessen eléjük valamit, amibe belekapaszkodhatnak. Valószínűleg a hárszabályrevízióval kezdődnek az ő ellenzéki működésük, ott keveselni fognak mindent és multjuk igazolására bele akarnak majd a hárszabályba mindent vinni, a mi a lex Dánielben benne volt és a mi ellen az ország oly lesújtó erővel állást foglalt.

Kormánykombinációk.

Az ellenzék és a diszsidensek táborában erősen biznak az Andrássy-kabinet létrejöttében, elannyira, hogy már miniszterlistákat is készítenek, még pedig mindjárt párosával: az egyiket arra az esetre, ha Kossuth és Apponyi beakarnak menni a kabinetbe, a másikat arra, hogyha nem mennek be, de belenyugosznak abba, hogy a füg-

getlenségi párt aktiv részt vegyen a kormányzásban. A két listát elkesztették első és második garniturnak; ime az első garnitúra:

Elnök: Andrássy
Belügy: Bánffy
Pénzügy: Wekerle
Kereskedelem: Kossuth
Közoktatás: Apponyi
Igazságügy: Hódossy
Földmívelésügy: Zichy Aladár
Honvédelem: Jekelfalussy
A latere: Hadik János
Horvát: Josipovich
Házelnök: Darányi
A második garnitúra:

Elnök: Andrássy
Belügy: Bánffy
Pénzügy: Batthány
Kereskedelem: Just
Közoktatásügy: Wlassics
Igazságügy: Darányi
Földmívelésügy: Zichy A.
Honvédelem: Bihar
A latere: Hadik János
Horvát: Josipovich
Házelnök: Apponyi

Mi a magunk részéről egyik „garnitúrát” sem vesszük komolyan és még távolról sem tartjuk biztosnak, hogy a koalíciós kormány csakugyan létre jön és hogy csakugyan Andrássy lenne a miniszterelnök.

Tisza Bécsben.

A legnagyobb meglepetés, a mire ma ébredtünk, hogy közvetlenül Kossuth után nem gróf Andrássy Gyula megy ismét a király elé, hanem gróf Tisza István. Gróf Tisza István miniszterelnök ma reggel utazott fel Bécsbe, ahol kenyeres pajtásával gróf Khuennel együtt, vagy esetleg Khuen után újból a király elé megy. Értesülésünk szerint Tisza fölmentelének célja megállapítani azt a királyi kéziratot, melylyel az új országgyűlés összeültet teszik lehetetlenné, ha a törvényes határnapra az új kormány nem volna együtt, a mint nem is lesz együtt.

A „NAPLO” tárcája.

A kivégzés előtt.

— Franciából. —

— Vajon erősebb volna a szerelem a halálnál? — kérdezte Mérieux. — Néhány bolond vagy külön talán így gondolkozik, de hogy valóban akadna olyan halálraítél, a ki kivégzés előestéjén a szerelemre gondolna, alig hiszem. Kettő semmiesetre sem akadna, egy is nehezen.

— Bizonyos ön ebben? — szólalt meg most Marc Fauvelle. — Vagy volt talán személyes alkalma erről meggyőződni? Ami engem illet, én inkább hiszek Rénannak, a ki azt mondja, hogy a halál közeledése valósággal a tuluságig fokozza a szerelem érzetét. Nyíltan bevallom, hogy jómagamnak is vannak tapasztalataim e tárgyban: egyszer halálra voltam ítélve és a halál előtt elragadtott a szerelmi szenvedély... Még 1868-ban volt; ama véres háború idején, amelyet

Valószínű, hogy ebben a kérdésben a király egyet fog érteni a Tisza-kabinet legutóbbi minisztertanácsának felfogásával és meg fogja adni Tiszának a felhatalmazást, hogy az új országgyűlést elnapolja, mielőtt összeülne és megalakulna. Ez Tisza kiéheztetési politikájának részleges folytatása és sokkal több benne a veszedelem, mintsem az ember így hamarosan gondolná; a mint általában veszedelem, hogy Kossuth után Tisza és Khuen kerülnek a király elé és gyengítik Kossuth meghallgatásának hatását, mielőtt Andrássy valamit tehetett volna a megerősítés iránt. Nem félünk attól egy pillanatig sem, hogy Tisza megmaradhatna miniszterelnöknek, de attól még mindig kell tartanunk, hogy ránk akarják erőszakolni továbbra is Tisza szellemét és egy szép napon arra a kellemetlen meglepetésre ébredhetünk, hogy újabb kísérletet tesznek az eddigi rendszer fenntartása érdekében.

Gróf Khuen-Héderváry állandóan ott settenkedik Bécsben és csak lesi-várja, hogy vele még egyszer próbálkozzanak. A milyen makacsul szoktak Bécsben ragaszkodni aulikus embereikhez és azok nézeteihez, könnyen megesik, hogy Khuen-Héderváry nem hiába vár odafent. Biztos, hogy kudarc várna Khuene is, meg bárkire, a ki az ő és Tisza szellemében akarna itt-hon „rendet” csinálni, de zavart, nagy és kellemetlen zavarokat ezek az urak csinálhatnak még. Jó lesz tehát, ha intéző politikusaink nem ringatják magukat tulságosan rózsaszínű reményekben, hanem számolnak azzal az eshetőséggel is, hogy Tisza és Khuen tanácsaira még fordulatok és meglepetések jöhetnek, melyek eddig talán számításaikon kívül estek.

Kossuth Andrássynál.

Mialatt gróf Tisza István Bécs

felé robot, Kossuth és Andrássy folytatják Budapesten kibonyolító munkájukat. Sem Kossuth, sem Andrássy tegnap este óta nem érintkeztek senkivel; ma reggel fél 11 órakor összejöttek gróf Andrássy Gyula lakásán, a ki telefonice értesítve volt Kossuth lakásáról. A tanácskozás a két államférfiu között igen sokáig tartott.

A képviselőház összehívása.

Azzal a hírünkkel szemben, hogy gróf Tisza István miniszterelnök a minisztertanácsnak az országgyűlés egybehívása elhalasztására vonatkozó javaslatot viszi magával, ellenzéki oldalról az a nézet, hogy a királyi kéziratral való elhalasztásról szó sem lehet. Az ellenzéki jogászok okoskodása szerint az országgyűlés királyi kéziratral már egybehívott határozott napra, tehát össze is kell ülnie. Elnapolni sem lehet addig, a míg meg nem alakult, mert erre teteles intézkedés is tartalmaz magában tiltó rendelkezést, de ok sincsen rá. A Ház összehívása királyi jog, a melynek korlátozása az, hogy a megalakulás viszont a törvényhozás másik faktorának szuverén joga, a melyet semmi külső körülmény sem akadályozhat meg. De politikai okot sem lehet arra találni ellenzéki felfogás szerint, hogy a képviselőház összehívása elhalasztódjék. Akármicsoda kormány kerülturalomra, az csak a többségre jutott ellenzék táborából való lehet. Ennek pedig az az elnök, a kit a szavazók többsége ültet az elnöki székbe, nem keresztelheti a terveit s nem teremt olyan fait accomplit, amely kényelmetlen lehet rá. Ellenzéki körökben elterjedt információk szerint Kossuth Ferenc is, gróf Andrássy Gyula is ezt a nézetet vallották a király előtt s gróf Tisza István ezzel szemben szeretné arra bírni a királyt, hogy legfelsőbb kéziratral halaszsa el a Ház egybehívását. A volt kormány-pártban különben azt beszélük, hogyha az elnöki székből meg akarják bélyegezni a november 18-iki csíny, akkor a szabadelvűpárt megobstruálja a megalakulást.

A Burgbelli látogatás.

Minden társalgási témát kiszorított a helyéből Kossuth Ferencnek a királynál tett látogatása. Még azok is, akik sohasem foglalkoztak poliikával, erről a látogatásról beszélnek és mérlegelték a következményeit. — Természetesen csak a külsőségekről eshetik szó, mert arról, hogy mi történt a király szobájában, csak két ember tud: Kossuth Ferenc és Apponyi Albert. Kossuth Ferenc menesztett ugyan még egy sürgönyt Bécsből Justh Gyulához is, de ebben a sürgönyben csak általánosságokról volt szó.

Kossuth megszólítása.

Az audencia külsőségeinek egyik érdekes részlete az, hogy hogyan szólította a király Kossuth Ferencet.

A függetlenségi párt vezére erre vonatkozólag ezt mondotta:

— Mihelyt beléptem, magyarul szólított meg; így: *Kedves Kossuth!* Ezt a megszólítást használta az uralkodó a francia nyelven is.

Az elmaradt kézszorítás.

A király nem nyújtotta Kossuth Ferencnek a kezét, sem akkor, a mikor Kossuth belépett a szobába, sem akkor, amikor távozott onnan.

Ebben azonban semmiféle különös nem volt. Egy udvari méltóság így magyarázta meg a dolgot: — Mellőzésről itt szó sincsen. A király, a mikor audiencián fogad, *senkivel sem fog kezét, miniszterével sem, még a mostani királyi megbízott atyjával, Andrássy Gyula gróffal, a ki pedig igen kedvelt ember volt, sem kezelt ilyen alkalmakkor.* Egyetlenegy kivételt tudok csupán és ez a kivételes férfiu, a kivel a király audiencián is kezét szorított, — *Deák Ferenc volt.*

Még egy megszólítás.

Kossuth Ferencet, a mikor megjelent a Burg lépcsőin, a szolgálattevő kamarás fogadta. A kamarás magyar ember lehetett, mert jól beszélt magyarul. — Mikor fölé mentek, Kossuth be akart fordulni egy lépcsőhasználatnál. Ekkor a kamarás így szólott hozzá:

a paraguayi diktátor, Don Francisco Lopez viselt Brazília, La Plata és Uruguay ellen. Lopez mintaképe volt a vérengző zsarnoknak, a ki csak a halál aratásában lelte kedvét.

Az esztelenségig kalandos hajlamom oda vitt engem is háboruba. A fenségessel volt határos az a rettenetes vérontás, a melylyel ez a háború járt. Don Lopez barmok módjára kergette igája alá a férfiakat az egész birodalmon keresztül. A ki ellenállott, vagy első szóra meg nem adta magát, azt kivégeztette. Minthogy pedig takarékoskodni kellett a lóporral, egyszerűen kardélre hányatta őket, ha elegendő fa nem volt azon tájon, hogy felkőthesse elítélteit. A mi a nőket és gyermekeket illeti, azokra hasonló sors várt, ha csak különös kegyelmes percében Don Lopez meg nem szánta őket; akkor azonban igyekezniök kellett minél gyorsabban eltakarodni az utjából.

Egy juliusi reggelen, a mikor Don Lopez tisztjei „megtisztogat-

tak” egy tájekot, én is belekeveredtem a tömkelegbe. Elég okatlan voltam első szóra meg nem adni magam, de biztam drága és jó fegyvereimben, a melyek nálam voltak. Egy vadállati tiszt, a ki kapitányi rangot viselt, szemet vetett a fegyvereimre s azonnal ki-nevezvén magát örökösömmé, engem lefogott. Hogy miért nem mérszáróltatott le ott nyomban, az mindvégig talány marad előttem; valószínűleg jobban kedvelte a tömeges kivégzéseket. Bármint volt is, elég az, hogy engem is halálra ítelt.

Egy kifosztott rancho lett a börtönöm, mintegy két tucat éhenhaló férfi s fél tucat nő társaságában. Az öreink — öt banditaarcu katona — fegyverrel őrizték a ház kijárait és a kertet.

* * *

A rancho belsejében eléggé kényelmes volt a tartózkodás. Három szoba nyílt egymásba; a legkisebbet én foglaltam el két fiatal hölgygel. Mindenekelőtt, kedves Mé-

rieux barátom, a halál volt erősebb, azaz kínosabb, a mikor ezt a bájos két hölgyet megpillantottam. A hazájuk egyszerű divatja szerint voltak öltözve: egyetlen szál ingbe, semmi egyéb.

A mikor a halálos ítélet fölött már eleget gondolkoztam, jobban vettem szemügyre rabtársnőimet. Csinosak voltak, mint valamennyi nő azon a tájon, a kikben az antiik görögökre emlékeztető fajjellege csodás harmóniával olvadt össze a délszaki nő buja szépségével. Legszebb azonban az alkatuk volt, az a szabályos tökéletes forma, a mely élő szobrokként tűntette fel őket. Valami véghetlen háj volt ebben a két nőben, a kik ha nem is keltették bennem nyomban a szerelem ideális érzetét, de mindenesetre azt, a mi ahöz legközelebb van: a vágyat.

Közös sors várt reánk: a halál. Hanem ők, félvad lelkekkel, örökös életveszedelmek között élve, sokkal kevésbé érezték a megsemmisülés gondolatát. Valóságos

— Erre méltóztassék képviselő

ur . . .
A lakájok már azt az egyszerű megszólítást használták. Mikor maguk között beszéltek Kossuthról, azt mondták:

— Excellenc Kossuth? . . .

. . . Nem lehetetlen, hogy legközelebb már jogosan fogják ezt mondhatni . . .

Kossuth Ferenc idehaza.

A bécsi utazás és a kihallgatással járó izgalmak kissé megviselték Kossuth Ferencet. Fáradtan érkezett lakására és azonnal hálószobájába vonult vissza. Kimerültségéhez kis foku hurut is járult.

A mai délelőtt folyamán Kossuth Ferenc nem hagyta el lakását. A függetlenségi képviselők közül többen keresték fel, a kikkel azonban csak nagyon rövid ideig értekezett.

A Budapest cikke.

A Kossuth párt hivatalos lapjában a *Budapest*-ben, Szathmári Mór képviselő tollából ezeket olvashatjuk:

Kossuth nem tehetett egyebet, nem mondhatott egyebet, mint a saját politikai hitvallása parancsol neki. Nem beszélhetett egyébről, mint a függetlenségi párt programjáról, mely a magyar nemzet igazi érzésvilágában gyökerezik. Meg kellett magyaráznia e programnak egyfelől teljes jogosultságát, másfelől teljes életrevalóságát s az uralkodó előtt lévén, igazolnia kellett azt, hogy a függetlenségi párt programja nemcsak nem ellenkezik a dinasztia érdekeivel, hanem hogy e program megvalósulása az egyetlen, a mi biztosíthatja a dinasztia erejét, hatalmát, tekintélyét s a monarchia két államanak nyugodt fejlődését.

Kossuth bizvást elmondhatta a királynak, hogy a függetlenségi párt kormányképtelenségéről hirdett tanmérő szofizma, melynek nincsen alapja s hogy a monarchia nagyhatalmi állását százszorta jobban biztosítja egy önálló, erős, hatal-

mas, gazdag magyar állam s egy e mellett fejlődő Ausztria, mint a mostani közjogi helyzet, mely a két állam népeinek és nemzetének békeséges, párhuzamos haladását gátolja.

Bizvást elmondhatta Kossuth a királynak azt, hogy Magyarország gazdasági önállósága módot nyújthat a magyar nemzeti erők szabad kifejtésére s így az állam és nemzet anyagi erejének fokozására, a mi pedig a dinasztianak is érdekében áll, mert egy gazdag Magyarország sokkal nagyobb áldozatkészséggel állhat a korona fényének a trón tekintélyének támogatására, mint egy szegény Magyarország.

És ha Kossuth a függetlenségi párt törekvéseiről beszélt, bizonyára elmondta azt is, hogy az állami önállóság legelső feltétele az önálló magyar hadsereg, mely összefűződik a tiszta nemzeti szellemmel, amelynek birtokában e nemzet hatványozott lelkesedéssel állhat királyi ur mellé.

A király kegyesen hallgatta meg Kossuthot; sőt Kossuthra azt a hatást tette, hogy sok jó indulattal és hatással lehetett rá Kossuth előkelő államtérifui egyénisége is, előterjesztéseinek világossága is, fellépésének teljes őszintesége és lojalitása is.

Hogy minő hatásai lehetnek a magyar politikai élet és a jövőbeli kormányzás menetére, irányára és szellemére, ennek a mai eseménynek: ki tudja ezt megmondani? Hiszen nyilvánvaló, hogy azokat a kedvező hatásokat, amiket Kossuth kihallgatása tehetett a főségre, sok oldalról jövő alattomos cselszövések igyekeznek ellensúlyozni vagy egészen lerontani. Egészen azonban ez már nem sikerülhet. Vannak kérdések, amelyeknek el kell dölniük még pedig a magyar nemzeti akarat állítja oda, mint megvalósítandót s ez elől az alkotmányos uralkodó sem zárkozhatik el. — A választási reformot a nemzeti akarat egész teljessége követeli, még pedig a függetlenségi

székre terelt barmokat, úgy hajtottak ki bennünket a szabadba, ahol aztán Don Lopez katonái az összekötözött kezű elirléteket tetszés szerinti módon lekaszabolták. Látam szép kedvesemet elesni a kardok alatt; — aztán engem ért az oldalomba egy éles penge . . . Huszonnégy órával később ébredtem fel önkívületemből; valami csodálatos véletlen következtében egyik kedvesem szintén feléledt több más lekaszabolt emberrel egyetemben, a kiket leszurtak, ott hagytak, nem törődve többé velük. Nem akarom elmondani azt a hosszadalmas történetet, miként menekültem meg a kedvesemmel halálos sebeink ellenére is a brazilai erdőkhöz át, s hogyan futottunk az ellenség megkerülésével jóbarátok közé, akik ápolás alá vettek . . .

Még öt éven át éltem aztán Rosarival együtt és noha izlésünk, szokásaink, ösztöneink teljesen különböztek egymástól, igaz szenvedélyvel szerettük egymást „a halálunk emlékére” — és sokáig nem tudtam megvigasztalódni elveszte fölött, amikor a sárgaláz elragadta őt mellőlem.

párt liberális, demokratikus álláspontja szellemében. A főség ez elől sem zárkozhatik el.

A katonai téren lehet, hogy ezután is mereven ragaszkodik eddigi álláspontjához, s ezen a téren a függetlenségi párt, — fájdalom — nem érvényesítheti még most egész teljességében a maga programját, mert ennek ideje csak akkor érkezik el, ha a parlamentben abszolút többségre jut. A választás pedig ily többségre még nem jutatta pártunkat. Ennek is elérkezik az ideje.

Kossuth Ferencnek ő Felsége a király által történt kegyes, jóindulatú, barátságos meghallgatása után a szebb jövőre való reménynek édes muzsikája zendül a nemzet előtt. Egy korhadt, hitvány, a nemzeti élettel, s a nemzeti érzésekkel össze nem fűződött rendszer romjai vannak előttünk s e romokon új, egészségesebb, becsületesebb, magyarabb rendszer épülhet föl. A lehetőség meg van ehez, csak az szükséges, hogy a király még jobban megismerje a nemzet kívánságainak teljes jogosultságát.

Tulzott reményeket nem táplálunk. *Arra nem számíthatunk, hogy most már egyszerre érvényesülhet a függetlenségi politika egész teljességében,* de azt várhatjuk, hogy a jövő kormányzás a függetlenségi párt programjának szellemében haladjon a nemzeti fejlődés útján.

És ha úgy lesz: ezt a magyar nemzet köszönheti egyrészt a maga nemes elhatározásának, másrészt Kossuth Ferencnek.

— **A szegvári küzdelem.** A pótválasztások között talán a legizgatottabb az a küzdelem, mely most a szegvári kerületben megy végbe az első szavazáskor legtöbb szavazatot nyert Mezőfi Vilmos nemzeti szocialista és Novák József kormánypárti jelölt között. Mezőfi érdekében maga Kossuth Ferenc intézett sajátkezűleg írt rendkívül meleg hangú levelet a szegvári kerület függetlenségi választóihoz, kiemelve Mezőfi hazafiságát s azt, hogy programja igen sok pontjában találkozik a 48-as törekvésekkel: tehát minden jó ellenzéki embernek kötelessége a küzdő téren maradt két ellenfél közül azt támogatni, a ki az alkotmánytípró kormányhatalommal szembeáll.

A napokban a függetlenségi és 48-as párt agilis tagja, *Benedek* János országgyűlési képviselő volt lenni a szegvári kerületben résztvenni a Szegvárt, Csányon és Mindszenten tartott népgyűléseken; s az igazi függetlenségi és 48-as pártiak, valamint a nemzeti szocialisták ezreinek lelkes érdeklődése közt támogatta *Mezőfi* Vilmost, kinek pártolására különben kisebbségben maradt ellenfele *Tasnády* Antal is felhívta lapjában a szegvári kerület 48-as választóit. Minden jel oda mutat, hogy Mezőfi győzelmét csak a legvakmerőbb erőkak hiusíthatja meg. Mert ilyenben nincs hiány. A özigazg atási hatóság ugyancsak erőszakoskodik; még az ottani távirda is a kormánypárt kortes szolgálataiba szegődött, a miért különben a mindszeri távirda megkapta a magáét az ott megjelent Benedek

képviselőtől, kit még letartóztatással is fenyegettek. Egyes felbérelt álfüggetlenségi rutul visszaélnék még a Kossuth nevével is; s a mindszeri 48-as párt végréahajtó-bizottsága aláírással egy teljesen hazug förmedvényt portálnak, melyben az mondatik, mintha Kossuth a Novák támogatására buzdította volna a szegvári 48-as választókat. Ez rut hazugság. Addig is, míg ezt maga a pártvezér megcáfolná, a függetlenségi és 48-as párt vezetői a következő táviratot intézték az ottani 48-as pártvezető-séghez:

A függetlenségi választókhoz,
Szegvár.

Mindszeri 48-as párt végréahajtó-bizottsága aláírással Novák József érdekében kiadott felhívást helytelenítjük, megengedhetlennek tartjuk, hogy függetlenségi választók most kormánypárti jelöltre szavazzanak.

Just Gyula.

Polonyi Géza.

Tóth János

Wesselényi báró — a Ház alelnöke?

Beszélgetés Kolozsvár képviselőjével.

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap délután érkezett meg Kolozsvárra a távirat, hogy a szövetség ellenzék tanácskozásokat tartott a Ház elnökségének megalakítása tárgyában s ennek rendjén állítólag határozatba ment, hogy Wesselényi Miklós bárót, Kolozsvár II.-ik kerületének képviselőjét *első alelnöknek választják meg.* Minden egyéb érdekessége s jelentősége mellett rögtön kitetszett a hír népszerű pikantériája is, mert emigy Wesselényi báró nemcsak a Feilitzsch mandátumának örököse, hanem az elbuktatott ellenfél parlamenti méltóságának várományosa is. A Wesselényi báró jelöltetése egyébként részben annak a régi uzusnak kifolyása, hogy a Ház egyik alelnöke rendszeren *erdélyi képviselő,* — részben pedig annak a körülménynek következménye, hogy az Uj-párt önként lemondott a koalíciós kabinetben való részvételről, s így illőnek tartották más oldalról belevonni ezt a frakciót a kormányzásba. A dolgok ilyenén állása mellett esett e párt illusztris tagjára, Wesselényi báróra a választás. — A „Napló” tudósítója a hír vétele után azonnal felkereste a népszerű képviselőt, közlendő vele az értesülést s egyben információkat kérendő tőle. A báró a legszívelebben válaszolt a kérdésre:

— Nekem — mondotta, — az ügyről nem volt tudomásom: öntől hallom először; s igen

— Alkonyatkor fejezte be Marcz Fauvelle az elbeszélését, kardjára hánytak bennünket. Mint a mészár-

meglep, s egyben, mint meg-tiszteltetés, meg is hat. Azonban, — a mennyiben a hir igaz, — már most kijelenthetem, hogy e kitüntést nem fogadom el. Beteges ember vagyok, a ki az ez állással járó izgalmak elviselését nem bírnám ki. Más formában akarom és fogom szolgálni az ügyet, a melynek katonájaként megválasztottak, s hiszem, hogy a párt méltányolni is fogja ezt a kijelentésemet. Különböztetve épp most kaptam Budapestről sürgönyt; az elnökség kéretet felértekezletre, s így holnap (kedden) este utazom.

Ezeknek értelmében tehát Wesselényi báró nem vállalja az alelnökséget, s így a szövetségi ellenzék tervének megvalósítása eleve elesik. Am nincsen kizárva, hogy alelnököt mégis Kolozsvár fog szolgálatni a Háznak. Pistóry dr. ugyanis szintén kimagasló, Erdélyből való tagja annak a pártnak a mely számára a politikai udvariasság a szóbanforgó tisztséget szánta. Persze ez egyelőre csupán ésszerű kombináció, a mely azonban könnyen tényre érhetik.

Felmentett szociálista.

Izgatás a papi osztály ellen.

— Esküdttszéki tárgyalás. —

Müller Gyula kolozsvári szabóság az „Erdélyi Munkás” című lap egyik múlt évi számában éles kritika tárgyává tette a különböző társadalmi kasztok, de különösen a papi osztály működését. A cikk sok igazságot tartalmazott, de mivel igen szenvedélyes hangon volt megírva: a királyi ügyészség osztály elleni izgatást látott fennforogni, s vádat emelt Müller ellen. Tegnapra tűzte ki e sajtóper tárgyalását a kolozsvári törvényszék mint esküdtbíró. Az elnöki tisztet dr. Jékei Dániel töltötte be. Mint szavazóbírók dr. Stephani Elek és Kócsi Andor vettek részt a tárgyaláson.

A vád.

A vádat az új királyi ügyész dr. Szöllösi terjesztette elő és kérte az esküdtteket, hogy a kérdéses sajtóvétségben marasztalják el Müller Gyulát osztály elleni izgatásért.

A védő beszéde.

A vádlottat dr. Óváry Elemér a „Napló” főszerkesztője védte nagyhatású szónoklattal. Tartalmas és kiváló elmeállással szerkesztett beszédét itt aduk:

Tekintetes királyi Törvényszék!
Igen tisztelt esküdt urak!

Az 1848. évi törvények legmagasztosabbika a sajtó törvény, melynek 1. §-a kimondja, hogy „gondolatait sajtó útján mindenki szabadon közölheti és szabadon terjesztheti.” A sajtótörvény eme kielentésének ezután korlátot állított el az 1878. évben szerkesztett btkv. Müller Gyula a kir. ügyész ur vé-

leménye szerint áthágta e korlátot s most részben ezért áll vádlottként önök előtt esküdt uraim. — A vád osztály elleni gyűlöletre való izgatásról szól, de hát akkor mi a vádbeszéd? Bárkinek, ki e vádat meghallgatta, ítéletre bizom, vajjon miben van több izgatás: e cikkben-e, mely inkriminálva van, — vagy a beszédben, mely ezt a cikket inkriminálja. S értem is a kir. ügyész urat, mert ő ma nem Müller Gyulát vádolja, hanem egy egész eszmekört, mely azonban sokkal nagyobb, hogy sem azt egyszerűen elfújni lehessen. — A szociálistámat értem ezalatt. És épen, mert a szociálisták eszmekörében vagyunk, kimondom nyíltan: a vád elfogult.

Hiszen az elnyomás korszakában, akkor mikor előzetes cenzura volt, megengedte a cenzor Reinhardt Menyhért könyvének kiadását. Ez pedig ime így izgat az uralkodó osztály a nemesség ellen:

„Mik a nemesség főerői? A hit, remény, szeretet! Mit hisz a nemes? Hisz, hogy a szép ábrázat jobb, mint a rut; hogy jól nevelte gyermekeit, ha megtanította őket öt nyelven beszélni; hogy a szerencsét nem az ész, hanem a pénz hoz; hogy az ő ereiben más vér foly, mint a közönséges emberében és ebben igazsága van, mivel az ő vére többnyire egészségtelegebb, mint más emberé. Mit remél a nemes? Hogy az utolsó ítéletkor saját erkölcsének fogyatkozását 18 nemes őshelyre pótolhassa; hogy új bőrű nő a jobbágyoknak, miután a régít lenyuzták róluk; hogy az erszényük soha ki nem ürül. Mit szeret a nemes? Mindent a mi külföldről jön, még az idegen nyaralókat is jobban kedveli, mint az otthoniakat; a pompát; a hitelezőket, a kik a kölcsön visszafizetését nem sürgetik; ez éjszakát, melynek sötétsége fedezi büneit.”

Miért nem bántotta a cenzor e könyvet? Mert eszpri van benne és ezt mindenütt respektálják. Akkor jelent meg gróf Battyányi Alajos főrendiházi tag ily című könyve: *Ad amicam aurem*. Ebben a szerző többek közt ezeket mondja:

„Az egyenlőség szelleme megköveteli, hogy azoknak nagyra való hatalmát, a kik gazdagságban és jólétben usznak és vagyonukra nézve a többi polgárokat nagyon is túlszárnyalják, — szűkebb korlátok közé szorítsák, mert egyeseknek gazdagságon alapuló hatalma könnyen féltelmetes lehet a nagy többségre; és mivel azok, kik vagyongyűjtő őseik fővénysége, vagy a vak sors, vagy a felsőbb hatóságok elnézése folytán nagy vagyonra és fényes családi kitüntésekre tettek szert és így az uralkodóhoz is mintegy közelebb állanak, könnyen parazitáivá lehetnek az államnak.”

Micsoda rettentő izgatás volna ez ma a vagyonos osztály ellen — az ügyész ur szemében! Miért nem inkriminálja Madách ember tragédiáját, hiszen itt Adám a következőket mondja:

Mi verseny ez, hol egyik kardosan
Áll a meztelen ellenek szemében
Mi függetlenség, száz hol éheznek
Ha az egyes jármába nem hajol!
Kutyáknak harca ez egy konc felett.

Ismerek azután még egy ilyen izgató színművet, mely állandóan a Nemzeti Színház repertóriumán van: *Bánk-bán* a címe. Figyelmébe ajánlom a tek. kir. ügyészségnek, hogy legközelebb Szentgyörgyi István ellen emeljen vádat, mert ő Tiborcz személyesítője, a ki pedig a következő lázító szavakat mondja:

Ők játszanak, zabálnak szüntelen.
Ugy, mintha mindenik tagocska bennök
Egy-egy gyomorral volna áldva: nekünk

Keményeinkről elpusztulnak a
Golyák, mivel magunk emészjük el
A hulladékot is. Szép földünkkel
Vadászni berkeket csinálnak, — a
Hová nekünk belépni sem szabad;
S ha egy beteg feleség, vagy egy sze-

gény
Himlős gyerek megkívánván, Iesujtunk
Egy rossz galambfit, tüstént kikötnek;
És a ki száz, meg százezret rabol,
Bírja léssen annak, a kit a
Szükség garast rabolni kényszerített.
Te szánsz nagyur? Oh a magyar se

[gondol
Már oly sokat velük, ha a zsebe
Tele van — hisz a természet a szegényt
Maga arra szánta, hogy születessen, éljen
Dolgozzon, éhezzen, sanyarogjon és
Meghaljon.

Nem foglaltatik-e nagyobb izgatás ebben a költeményben mint az inkriminált cikkben? Elismerem, hogy vádlott egy cseppet sem hizeleg a papságnak, de hát elvégre is az annyira szubjektív hogy ki, kikkel rokonszenvez, hogy azt bármiféle büntetésekkel megváltoztatni nem lehet. Olvassák csak el esküdt urak figyelemmel a cikk inkriminált részeit: felhív e benne vádlott a törvényben meg nem engedett akcióra bárkit is a papság ellen? Nem, és ha százszor keresünk benne a gyűlöletre való izgatást, százszor sem fogunk benne azt találni. És meg vagyok győződve t. esküdt urak, hogy egyetlen egy álamban sem üldöznék az ilyen cikkeket talán még a reakcionárius Ausztriában sem. Hogy miért üldözik nálunk megmondom!

Európán ma egy hatalmas szellemi áramlat vonul végig. Műveltek és műveletlenek, tudósok és tudatlanok, gazdagok és szegények, de különösen ez utóbbiak közül százmilliók hisznek benne Egyetemek tanszékeiről, templomok szószékeiről, a törvényhozás terneiben ezer és ezer ajak erről beszél, erről vitatkozik. Tudósok, írók, nemzetgazdák könyvtárakat megtöltő könyveket írtak a melyek mind erről a szellemi áramlatról szólnak és kivétel nélkül megegyeznek abban, hogy ez az eszme fogja rányomni bélyegét az emberiség jövőjére.

S nevezik ezt a szellemi áramlatot, ezt az új eszmét — *szociáldemokráciának!*

Vajjon okos, bölcs, hazafias politika-e üldözni, anathémát mondani mindazokra, a kik szeretettel foglalkoznak ezzel az eszmével, amely akár akarjuk, akár nem, uralkodni fog itt is; a melynek szolgálatában Németországban a parlament falai közt hirdetik szociáldemokrata program alapján álló férfiak azokat az eszméket, a melyekért nálunk becukják, eltoloncolják, lefotografálják az embereket? Foglalkoznak szeretettel, hittel, abban a meggyőződésben, hogy azoké az eszméké a jövő, mert mély, nagy igazságok vannak bennök, a melyek oly bizonyultak és egyuttal oly egyszerűek, a legnagyobb tudós nem gondolhatja végig és a gyermek megértheti azokat!

Akard szolgálni hazád népét és azzal az egész emberiség ügyét, hogy ezt az új eszmét megtisztítod a tévtanoktól, a rágalaktól, — rád mondják a hivatalosok, a kir. ügyész urak, itt a szép magyar hazában — anathema sit, légy átkozott! Hirdesd, hogy akkor lesz erős, nagy és hatalmas Magyarország, ha ez eszmék követelése értelmében egyenlő jogot és jólétet biztosítanak a hercegtől a napszámosig minden emberfiának, rád mondják — anathema sit, elő tolonkocsi, rendőr, csendőr, kir. ügyész és fotografáló masina. És Müller Gyula most

nemcsak az inkriminált cikkért ül a vádlottak padján, mert hiszen abban egy árva szó sincsen, mely törvény által tiltott módon izgatna és lázítana: hanem ott ül, mert ő is hisz a szociáldemokrácia eszmében. Ide állították, hogy fölidézzék ellene az összes elöitéleteket, a melyekkel minden új iránt viseltetnek az emberek és hogy annak segélyével elítéltetését keresztülvigyék.

Azt hiszem t. esküdt urak, sikerült a védelemnek bebizonyítani, hogy az inkriminált cikkben nincsen osztályok ellen való izgatás, de nem is lehet, mert az a szellem, a mi sugalta, a szociálisták szelleme; nem az izgatás, nem a lázítás, nem az erőszak, hanem a szeretet szelleme!

Kérem védecem felmentését.

Az ítélet.

A vád- és védőbeszéd elhangzása után az esküdték félrevonultak tanácskozára. Dél előtt 11 órakor olvasta fel az esküdték verdiktjét mint legidősebb esküdt, Csecei István kolozsmonostori gazdasági tanár, a mely szerint a törvényszék által feltett főkérdésre az esküdték *nemmel feleltek*.

A bíróság a verdikt alapján Müller Gyulát az ellene emelt vádbeli cselekmény büntetőjogi hatálya alól *felmentette*.

Vidéki furcsaság.

A marosvásárhelyi *Székelység*-ben olvassuk ezt az erőteljes ujdonságot: *Kövéri és Soványi*. Ugy látszik ez a két ember a nyakába akasztotta a batyut és árulgatja portékáit. T. i. a szepesi felújít Münnich Aurélról, erről a gyönyörűsége vitás tengeriszemről és birtok közvetítőről; és a nyugalmazott erdőigazgatóról, a darabont káplárról és a kétszer bukott képviselőjelöltől: báró Feilitzsch Arthurról van szó. Ezek ketten minden áron menteni akarják a hazát és mandátumot keresnek. Arról értesültünk, hogy valamelyik e gyász vigécek közül Szász-Régenre aspirál mivel a saktáblás nadrágu és törött nyelvű Podmaniczky lemond mandátumáról. Hát ide bizony jöhet vidékünkre, mert elég kicsiny arra e táj, hogy megérezzük a medve szagát s szemmel kísérjük. Csak lehetőleg lég-hajóval pottyanjának Régenbe, mert erre az ut hazaárulóknak nagyon veszélyes.”

A Rathaus-ban.

Zsidók forradalma. — Negyvennyolcas csárdás tánc. — Lueger sörözik és haragszik.

— Saját tudósítónktól. —

Bécsből írja egy hírlapíró: A bécsi Rathaus pincéjében, a nagy sörös kancsók mellett születik meg az osztrák igazság. Oda tévedt e sorok írója is.

Lueger ott koccintott Hütter György ipárossal, kedves barátjával az antiszemitaságban és ünnepeltek valami tiroli embert, a ki elmondta, hogy épp most jött a Burg udvaráról. Így kezdte:

— *Di ganze mispoche iz doj.*

Aztán így folytatta:

— Ami zsidó Bécsben lakik, az mind ott van a Burg udvarán. És állnak mint az a bizonyos és nézik az ujkaput.

— Meg a taglót, — vágott a szavába Hütter, a ki, mint megtudtam, elnöke a mérszáros ipartestületnek.

Azután Lueger vette át a szót: — Ezt a „negyvennyolcas csárdás táncot“ csak a zsidók járták Magyarországon. Ami zsidó Kis-Ázsiában van, az vagy magyar képviselő vagy legalább képviselőjelölt. Akiket nem is a maguk sorsa bánt, hanem az osztrák zsidó könnyein buzdulnak. Nézzetek csak meg a zsidó lapokat. Bécs mozdulatlan. — Senki se kíváncsi a nagy idegenre. De azért a zsidó sajtó trombitával is nagy eseménynek kürtöli a semmit. Hogy mennyire semmi, bizonyítsuk be.

Nagyot koppantott a söröskancsóval és hörpintvén egyet, így szólt:

— Ne beszéljünk róla.

A Barcsay kutyája.

Tragikus eset Bánffy-Hunyadon.

— Saját tudósítónktól. —

Bánffyhunyadi levelezőnk írja: A fejedelemtől, Barcsay Domokosról önzetlen újságírók jóvoltából az a hiedelem terjedt el, hogy kitűnő viceket tud mondani. Reméljük, hogy valami jobb ügyhöz méltó buzgalom kifürkészi, hogy mennyi ebben a rágalom — bizonyos azonban, hogy a legfrissebb Barcsay-éset éppen nem vicces. — Ez esetnek tragikus vége tartja most izgalomban Bánffyhunyadot — természetesen kivéve a hivatalos világot, mely nem szokott felizgulni, különösen ha ez ex offo a dolga lenne.

A méltóságos fejedelem egyéb főúri kedvtelése mellett óriási kutyákat is tart — de az már ugylátszik nem tartozik a főúri kedvtelésekhez, hogy ezeket a kutyákat láncra kössék. Minek? Mi baj lehet ebből? Egy-két bugris megjárhatja, de hát a hitvány piros vér csak nem vér? Azért csak nem kár? Bolondság lenne busongani azon a szerencsétlen leányon, aki a *fejedelem kutyájának áldozata lett*. Ezek a kutyák úgy látszik nem elég jól érzik magukat az „udvar“nál mert állandóan elcsavarognak. Az egyik aztán a napokban egy este betévedt a szomszédos házba: *Lázár Lajos* kocsmáros udvarába. Lázár szép 16 éves leánya kilépve az udvarra *egy megijedt az óriási állattól, hogy súlyos idegbajt kapott, a melyben négy heti rettenetes szenvedés után f. hó 10-én meghalt a kolozsvári kórházban, a hová beszállították* — persze nem a fejedelem költségén.

Az eset a melynek áldozata és sujtottjai Bánffyhunyadon köztiszteltben állanak — roppant kínos feltűnést és igazi részvétet kelt mindenfelé. Ha valami ágról szakadt ember kutyájáról lenne szó, akkor bizonyára a hatóság is tudná kötelességét. Ám gondos figyelemmel a magas személyiségre — Bánffyhunyad közigazgatása nem akar tudomást venni a dolgról. A szolgabíróság eleget tett kötelességeinek a választáson. Meg kell nekik adni a módot, hogy zavartalanul pihenhessenek. Tétlenség után — jó lesz a nyugalmazás.

Brandt dr. öröke.

Utazás egy katedra körül.

— Saját tudósítónktól. —

A Brandt dr. öröke — melyről a a multkoriban részletesen írtunk — ismét a szoroson vett napi érdekességek közé került, kapcsán egy hírnék, a miből kitetszik hogy Berzeviczy Albert ő kegyelmessége nemcsak jeles miniszter hanem kitűnő rokon is. Felleg borult az erdőre, a kormány lemondása napok kérdése, így Berzeviczynek sietnie kellett és ő sietett: tanu reá a hivataloslap, mely vasárnapi számában hírül adja, hogy Kuzmik Pál dr., a sokat emlegetett Kuzmik rendkívüli tanár lett. Vagyis mint a Budapesti Hírlap írja:

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Kuzmik Pál dr. egyetemi magántanárnak, az oktatásügy terén szerzett érdemeiért, az egyetemi rendkívüli tanári címet adományozta. Az orvosi oktatás egy régi munkásai érte a királyi kitüntetés: Kuzmik professzor majd két évtizedes kiváló működése a Réczey tanár vezetése alatt álló sebészeti klinikán volt méltó alapja a rangemelésnek. Éveken keresztül mint tanársegéd, majd az utóbbi években mint magántanár és a sebészeti klinika adjunktusa élénk részt vett az új orvosi generáció sebészeti nevelésében. Az egyetem orvostanári testülete kiváló társat kapott az új professzorban.

A kik ismerősek a helyzettel, azok tudják, hogy e cím adományozásnak — mely egyébként: *érdemes embernek* jutoit osztályrésztül, — mi a célzata. Kuzmik dr.-t a miniszteri rokon egy lépcsőfokkal közelebb hozta a Brandt dr. örökéhez. A Brandt dr. katedrája mellett most ketten állanak mint pályázók: a rangos budapesti *magántanár* ur, s a titulus nélküli, szerény kolozsvári *tanársegéd!* Csak természetes, hogy a pálmát az előbbinek nyujtják! Ez tiszta sor, azonban az is valóság, hogy Berzeviczy kissé lebecsülte Kuzmik dr. értékét, mikor ilyen eszközöket tartott szükségesnek igénybe venni szeretetreméltó rokona érdekében.

A kolozsvári bakák

a

Burgban.

A szélessé dagadt szenzációval, Kossuth bécsi utazásával némi tekintetben Kolozsvár is összeházasodott, — igaz, hogy akaratán kívül, de az mellékes. Az országos esemény minden pöttömnyi mozzanatát hírül adó fúrge újságíró had ugyanis ott a helyszínen felfedezte az utókor számára, hogy a nagy napon a *kolozsvári* 51. cs. és kir. gyalogezred szolgáltatta a Burgban a diszszázadot. A riporterek kedves novella modorban írtak a délceg *kolozsvári magyar* fiukról, sőt egyik újság: a *Független Magyarország* valóságos lírai hangokat pengetett ez alkalomból a tudósítói lanton, olyasmít mondván hogy „ezek a derék, *szinmagyar* legények délbén őrseglváltáskor elborult lélekkel hallgatták az átkos Gotterhalte hangjait, mert ajkukon még ott égett a szent reggeli ima, mely áldást kért Kossuth apánk fiának vállalkozására.“ Eme gyönyörű hangulatkép tagadhatatlanul megható, s bizonyos hogy Magyarországon és a kapcsolt részeken mindenütt elhiszik, csak ép itt

Kolozsvárt nem. Oh ti apró és szalas, szöke és barna, csinos bokáju és kacsalábu *oldh* bakák, kik sem kolozsváriak, sem magyarok nem vagytok: minő regényalakokká lettetek a lágyszívü ujságszerkesztő urak jóvoltából?

. . . Bizony hírnévhez jutottak hát a kolozsvári *magyar* bakák, s csak az a sajnálatos, hogy a szimpathikus újdondászok nem emlékeztek meg egyben a rokonszenves *Perathoner* ezredesről is, pedig az égető kíváncsiság az után is kutat most már, hogy neki mi szerepe is lehetett az 51-esek lírai ömlengésében? Tudni véljük, — ugyancsak a F. M. tudósítójától, — hogy ő a nagy napon keblébe rejtette a turini agg remete képét, bezárkozott a szobájába s reggeltől estig furt dalolta, hogy: Gossud Lojos aszt özende, — elfogyod a regemengye . . . A mi igazán nagyon szép volt tőle.

Belépődij a menyországra.

Egy püspök sajtópöre.

— *Ferencz József unitárius püspök szives figyelmébe.* —

Budapestről írják: A „Pesti Napló“ mult évi szeptember 18-iki számában egy hír jelent meg „Egy levél“ címen, amelyben a következő részlet van:

Megdöböntő tartalmu levelet kaptunk a mai postával: „Meghalt egy 3 éves kis fiam, kinek holnap a temetése. A temetést hitelbe csinálják egyelőre, de a temetésért a jözsefvárosi plébánia 1 korona 80 fillért követel. Kijelentették, hogy ha az 1 korona 80 fillért nem fizetjük, nem szentelik be. Ha nincs pénzünk, adja el feleségem a szoknyáját és fizessen a beszentelésért. Matejka József.“ Láttuk az orvosi bizonyítványt, láttuk Matejka Józsefet s meggyőződünk, hogy a levél igazat mond. A halványarcu anyának pedig átadjuk az 1 korona 89 fillért, hogy gyermeke a római katolikus szertartás ritusa szerint eltemettetésén, üdvözölhessen Kanovics apátplébános legigazabb hite szerint.

Ezt a hírt átvette a Népszava is és a közleményhez még a következő kommentárt fűzte:

„Tehát Kanovics tisztelendő ur 1 korona 80 fillerre taksálja a belépődiját a menyországra, bár nekünk az a szerény véleményünk, hogy Isten azt a legkevéssé kívánja. Sokkal valószínűbb, hogy a tisztelendő ur a menyországi emlegetésével inkább a papzsákra gondol, a mely tudvalevőleg sokat zabál és soha sem csömörlik meg. Csak az elbutított nép fog nemsokára megcsömöríteni a papoktól, a kik előtt semmi fájdalom, szomorúság sem szent, ha csak bár hatást is akarnak bezsebelni.“

Kanovics B. Mór címzetes püspök, jözsefvárosi plébános a sajtóközlemény miatt rágalmazás címén sajtópört indított a két lap ellen és az ügy tárgyalását a mai napra tűzte ki Zsitvay Leó kuriai bíró, a budapesti esküdtbíró elnöke. — A Pesti Naplóban megjelent cikkért *Pásztor Árpád* hírlapíró, a lap akkori munkatársa vállalta el a fele-

lősséget, a Népszava cikkeért pedig Sali Endre szocialista pártvezér. — Az esküdtszék megalakítása és a vádirat ismertetése után a bíróság a vádlottakat hallgatta ki.

Pásztor Árpád kijelenti, hogy a mint később meggyőződött róla, őt tévesen informálták, sajnálja, hogy megírta a hírt és sajnálatának már a lapban is kifejezést adott. Saly Endre védelmére felhozta, hogy ő a „Pesti Napló“ból vette át a hírt és pedig jóhiszeműleg, mert az volt a meggyőződése, hogy a hír tényeket foglal magában. Most azonban, hogy meggyőződött az ellenkezőről, szintén sajnálja a történeteket. Ezután a két vádlott védője, dr. Pollacsek Sándor arra kérte a bíróságot, hogy függessze fel néhány percre a tárgyalást, mert azt látja, hogy itt békés uton is elégtételt szolgáltatnak a panaszosnak.

A bíróság a kérelmet teljesítette és miután a két vádlott az esküdtszék előtt külön-külön bocsánatot kért Kanovicsától, a *címzetes püspök* kijelentette, hogy *papi kötelességének tartja megbocsátani támadóinak*. A törvényszék ezen nyilatkozatokat jegyzőkönyvbe foglalta és ez ügyben a további eljárást megszüntette.

*

Mindezeket ajánljuk Ferenc József unitárius püspök szives figyelmébe. A kolozsvári egyházfejedelem tudvalevőleg egykor szintén bepörölt egy újságíró, és dacára, hogy az bocsánatot kért, — a szeretet e főpapja ezután is *követelte a megbüntetését*. Kanovics püspök nem így cselekedett, — mit Ferenc József püspök számára való emlékeztetőül idejegyzünk.

MULATSÁG.

Farsangi napló.

Febr. 16. Vörös-bál (New York).
Febr. 18. Dohánygyári dalkör dalestetélye (Vigadó).
Febr. 18. A Kolozsvári Iparos Egylet házi estetélye (Iparos Egylet).
„ 21. Megyei piknik, Megyeház.
Febr. 21. Az izraelita nőegylet bálja (New-York).
Március 4. Szent-Imre-egylet-estetélye, Központi szálló.
Március 4. Dávid Ferenc-estetély, New-York.
„ 11. Megyei piknik, Megyeház.

+ A kolozsvári izraelita nőegylet nagyarányú igérkező estetélyét folyó hó 21-án fogja a New-York földszinti nagytermében tartani, a mely estetélyre a meghívókat már ki is osztották. Ezután is kéri az elnökség azokat, a kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, avagy akik az estetély számára tombolatárgyakat akarnak az egyesületnek ajándékozni, — forduljanak Neuberger Zsigmondnéhoz (Ferencz József ut 15. sz.)

Tisztelettel kérjük mindazon t. vidéki előfizetőinket, kik az előfizetési díjakkal hátralékban vannak, sziveskedjenek azt mielőbb megküldeni, hogy a lap szétküldésében ennakadás ne történhessen.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Véres szerelmi dráma Pozsonyban.

Gyilkos és öngyilkos hadnagy.

A véres szerelmi drámák sorozata egygyel ismét több lett. Korszakok váltják felegymást gyors egymásutánban, századok jönnek-mennek, átalakítván a benne élők erkölceit, szokásait a domináló izléshez, de egy mindig változhatatlan és örök marad: az oktalan szerelem. Ez egy sohasem megfejthető problémának fog maradni mindenha, a mig csak a föld mozog és elbirja terheit. A szerelmezt, a ki elhagyja apját, anyját, kényelmes anyagi existenciáját, mindent és mindenkit eldobva magától, csak hogy éhes szenvedélyének rabságába vethesse magát — még csak nagy nehezen meg lehet érteni. De a szerelmezt a ki fékevesztett indulatainak hatása alatt a gyilkosság avagy az öngyilkosság erőszakos karjai közé veti magát — lélektanilag már nehezebb expiálni.

Pedig mily tengerek eset adódik elé naponta, a melynek főmotívuma mind-mind egy elhibázott szerelem, a melyet lehetetlen más-ként megorvosolni, mint egy jól irányzott revolverlövélssel.

Ilyen eset az a véres szerelmi dráma is, a mely tegnap játszódott le Pozsonyban. Egy fiatal hadnagy és egy nem a legvagyonosabb sorsban élő uri leány áldozatai a véres esetnek, mely őket a halálban egyesítette. A fiatalok szerették egymást, de mi haszna, ha a menyasszony családja az anyagi viszonyokra való tekintetből ellenzte a fiuval kötendő házasságot, a ki hadnagy volt és szegény. Ily körülmények között csaknem lehetetlennek képzelték a szerelmesek a házasságot és közös megegyezéssel eldobták maguktól sivar életüket. A véres szerelmi drámáról rideg szavakban így emlékezik meg a tudósítás:

Pozsonyban ma délelőtt véres szerelmi dráma folyt le. Leidenfrost hadnagy a 66-ik cs. és kir. gyalogezrednél, felment Kovaloczi felsőbb leányiskolai tanár lakására és ottan előbb menyasszonyát, Kovaloczi Irmát, aztán önmagát lőtte le. A végzetes tette Leidenfrost hadnagy azért határozta el magát, mert a menyasszony családja kaució hiányában ellene volt a kötendő házasságnak.

Tisza a királynál.

Budapest, febr. 13. (Saját tud.) Tisza István grófot ő Felsőge ma délután 5 órakor fogadta külön kihallgatáson. Tisza arra kérte a királyt, hogy a február 15 ikére egybehívott országgyűlés megnyitását királyi kéziratral napolja el. Sikeresen Tiszának ilyen királyi elha-

tározást kieszközölni, — ez még a jövő titkát képezi. Annyi azonban tény, hogy Tiszának törvénytipró szándékában nagy segítségére van a bukott miniszter, elnök Khuen-Héderváry a politikai Mefisztó, a ki semmi-féle eszköztől se riad vissza Tisza támogatása és a pártok között köntendő béke meghiusítása érdekében.

Andrássy Bécsben.

Budapest, február 13. (Saját tud.) A király Andrássy Gyulát holnap fogadja audiencián, a melyen Andrássy megteszi a kibontakozásra irányuló propositiót. Függetlenségi körökben a történetekre utalva határozott reménységgel tekintenek Andrássy közvetítő szerepére, a kit ez idő szerint leghivatottabbnak ismernek el egy békés helyzet megteremtésére. Remélik ezt azért is, mert ő Felsőge a belügyi és gazdasági kérdések tekintetében egészben hozzájárult a Kossuth által ajánlatba hozott megoldáshoz.

Görgei a politikai helyzetről.

Budapest, febr. 13. (Saját tud.) Egy újságíró ma délelőtt meginterjúvolta Görgei Artur tábornokot visegrádi magányában a politikai helyzetről, főleg, hogy mi a véleménye Kossuth királyi audienciájáról? Az ősz tábornok semmi különöset nem talál Kossuth meghívásában, mert nagyon természetesnek találja azt, hogy a parlament legnagyobb pártjának vezérét meghallgatja az alkotmányos uralkodó. Egyébiránt az a véleménye, hogy a király engedni fog, engedett a multban is, clopi után is és engedni fog most is.

Fáklyásmenet a királynak.

Budapest, február 13. (Saj. tud.) Bécsből jelentik, hogy a király csak a kormányválság elintézése után jön Budapestre. A fővárosi polgárság a király hazaérkezésekor óriás fáklyásmenetet fog rendezni a királyi palota előtt. A fáklyásmenet rendező bizottsága már meg is alakult s eddig már ezer fáklyát meg is rendeltek a loyális tüntetéshez.

Wesselényi Miklós báró a Ház alelnöke lesz.*

Budapest, február 13. (Saját tud.) Andrássy Gyula gróf tárgyalásba bocsátkozott a szövetszert ellenzék vezérférfiaival a képviselőház elnökségének megválasztása kérdésében. Az eddigi megállapodás szerint a parlament első alelnöke Wesselényi Miklós báró a kolozsvári II-ik választókerület országgyűlési képviselője lesz. Ezt a kombinációt az összes ellenzéki pártok nagy szimpátiával fogadták. A Ház másodalelnöki székébe Rakovszky Istvánt emelik. Az elnöki székre még mindig két név van kombinációban: Just Gyula és Gulner Gyula.

*) E táviratot adjuk úgy, ahogy kaptuk. A dologgal lapunk más helyén bővebben foglalkozunk.

A koalíciós miniszterium.

Budapest, február 13. (Saját tud.) A koalíciós kormányban, melynek élén Andrássy Gyula gróf fog állani, a szövetszert ellenzék eddigi megállapodása szerint három diszsidens, öt függetlenségi, egy néppárti és egy horvát képviselő fog tárcához jutni. Bánffy Dezső báró és az Uj-párt nem reflektál miniszteri székre.

SZINHÁZ

☒ **A saharai konzul.** Guti Soma új bohózata „A saharai konzul” csütörtökön kerül bemutatásra. Az új bohózatban az összes férfi szereplőknek hálás szerepük van. A darab címszerepét Hajnal játssza, de a többi szereplők: Mészáros, Kaszai, Horváth Paula, Szegő, Bérci, Gál Janka, Dezséri és mindannyian elsőrendű szerepekhez jutottak.

☒ **Márkus Lili hangversenye.** Márkus Lili zongoraművész szombati hangversenye iránt nagy érdeklődés nyilvánul. A hangversenyre, mely páratlan számú béreletszűnetben fog megtartatni, a jegypénztár már megkezdte az előjegyzéseket. A hangverseny két szakaszra lesz beosztva s a két szakasz közt új betanulással fog a rég nem adott egy felvonásos francia vigjáték: „Egy csésze tea” színre kerülni. A kis vigjáték szereplői: Megyeri igazgató, Horváth Paula, Szegő és Nagy Imre lesznek.

NAPLO.

— Hírek. —

* **Majláth püspök Kolozsvárt.** Az erdélyi római katolikusok püspöke gróf Majláth Gusztáv Károly a tegnap esti gyorsvonattal Kolozsvárra érkezett és pár napig itt tartózkodik. A püspök Dicsőszentmártonból jött meg, a hol Pekri Sándor földbirtokosnak és a státus egyik főgondnokának leányát eskette össze Széll Ignác államtitkár fiával. A püspök ma reggel 6 órakor a kórházi kápolnában misét mondott, a melyen az irgalmas nővérek vettek részt. Délelőtt meglátogatja az iskolákat s a betegeket, majd déli 12 órakor tisztelgéseket fogad s kihallgatást tart a plébánián. Délután hivatalos ügyekkel foglalkozik és gyóntatásokat tesz és délután 3 órakor elnököl az igazgató-tanács rendes havi ülésén. Este részt vesz a lyceumban rendezendő Szent Antal felolvasáson és visszautazik Gyulafehérvárra.

* **Két ülésezés.** A szakkbizottságok ülésének. A város törvényhatóságának jogügyi, pénzügyi, tanügyi és rendészeti bizottságai holnap délután 3 órakor a városház nagyszobájában a betegségéből felépült polgármester elnöklete alatt ülést tartanak, a melyen a 20 ikára kitűzött közgyűlés egyes pontjait fogják megvitatni. A szakkbizottságok meglehetősen szűke tárgyszorát az alábbi sorrendben fogják megvitatni: Belügyminiszteri leirat a gyámpénztári tartalék alapján az 1904. évi házipénztári költségeloirányzatba történt felvétele tárgyában. Honvédelmi miniszteri leirat a laktanyák kimérő helyiségeinek bérbeadása tárgyában, kap-

csolatban Deutsch Lipót felebbezésével. Mérnöki hivatal jelentése a Fellegvári-ut és Kómál alatt levő házcsoport eltávolítása tárgyában. Vízvezetési igazgató jelentése és javaslata az utcai, tüzi és öntöző-csapok szaporítása és az utcák öntözése tárgyában. Polcz Rezső t. alügyész jelentése a Raktár, Kaulauz és Gépész utcáknak vízvezetékekkel való berendezése tárgyában. A jövedéki hivatal véleményes jelentése Kovács István volt bási uti vámos és vámmellenőr segély vagy kegydíj iránti kérése tárgyában. Szászák Ferenc szobrász kérése ösztöndíjának további folyósítása iránt. — **A közigazgatási bizottság ülése.** A város közigazgatási bizottsága tegnap délután Szvacsina Géza polgármester elnöklete alatt ülést tartott, a melyen részt vettek Vikol Kálmán árvaszéki elnök, dr. Esterházy László főjegyző, dr. Bartha János főorvos, Gyulai Árpád pénzügyi tanácsos, Gajzágó Manó tiszti főügyész, Polcz Rezső tiszti alügyész, dr. Gidófalvy István, dr. Menyhárdt Gáspár és az államépítészeti hivatal részéről Simák Lajos mérnök. A közigazgatási bizottság ez az ülése a rendes folyó ügyeken kívül az elmúlt félévi jelentéseket is tárgyalás alá vette és azokat elfogadta.

* **A nép művelése.** Az Erdélyi Gazdasági Egylet e télen is rendez népies gazdasági előadásokat a kolozsvári gazdasági tanintézet közreműködésével. Az előadásokat már meg is kezdték és eddig Kalotaszentkirályon, Zentelkén, Damoson, Magyar-Fenesen, Szász Lónán, Bikalon és Kékesden tartott ily népies előadásokat. A további program a következőleg van megállapítva: Február 19-én előadásokat tartanak, Választon és Bonchidán: Hoffmann Ferenc és Csézer Lajos; Középlakon s Nagymáson: dr. Szezyfried Károly és Szász Ferenc; Szász Lónán és Magyar-Fenesen: Eber Ernő s.-titkár és Buday Gyula; február 26-án: Középlakon és Nagymáson: Csézer Lajos és Hoffmann Ferenc, Választon s Bonchidán Barna Balázs és Buday Gyula.

* **Elveszett tegnap (13-án) d. e.** 11 órakor a Szentegyház-utca 9 szám alatti háztól az egyetemig terjedő uton egy finom sárga bőrtárca, előlapján vörös női fej kézi festéssel beégetve, a hátlapon széles ezüst pánt W. M. monogrammal. A tárcában 259 korona papír pénz, névjegyek, hivatalos iratok és egyetemi igazoló jegy — Wasserstrom Miklós névre kiállítva — voltak. A becsületes megtaláló nagy jutalomban részesül Petőfi-u. 7 szám Gazdasági egyesület.

* **A posta találekonyasága.** Az óramű pontosságával, a mellett csatlakoztatlan leleményességgel működik a magyar posta. Jó kedélyű emberek, a kik nem restelnek egy egy ötletet körülményesen is keresztülvinni, nem egyszer kipróbálták már a posta megbízhatóságát a legkülönbözőbb furfangok révén, de ennek a kitünő intézménynek a gyorsaságán és pontosságán ki nem fogtak. Legutóbb egy vidám fiatal ember egy képes levelezőlapot irt Kecskemétre s a helynévnek csak ennyi irt: Hirös város. És a képeslevelezőlap annak idején megérkezett Kecskemétre. Mert a magyar postás még a Petőfi verseiből is tud okolást meríteni mester-ségére...

* **Egy ismeretlen halott.** A törvényeséki orvostani intézetbe tegnap egy ismeretlen ember hulláját szállították be. Napokkal ezelőtt

hált el az idegen, a ki mint nagy beteg önként jelentkezett a klinikán és felvételét kérte. A felvétel alkalmával a beteg állapota annyira súlyos volt, hogy nevét képtelen volt közölni az orvosokkal. Senki se tudta kilétét megállapítani az elhunyt embernek és ezért a törvényszéki orvostani intézet igazgatója megkereste a rendőrséget, hogy puhatolja ki az ismeretlen halott személyi és illetőségi viszonyait. A rendőrség meg is indította a nyomozatot, de eddig csak annyit sikerült megállapítani, hogy az illető vidékről jött be és ruházata után ítélve földműveléssel foglalkozott vagy napszámából élt. A hulláról fényképeket vettek fel.

* **Március 15. Kolozsvárt.** A következő meghívó közlésére kértek fel: A kolozsvári március 15-iki állandó bizottság t. tagjaihoz. A Kossuth Lajos asztal-társaság folyó évi február hó 19-én a New-Yorkban tartandó estélyére hivatalosan meghíván bizottságunkat: van szerencsénk a folyó évi február 11-én tartott ülésünk határozata alapján tisztelettel felkérni, hogy a jelzett február 19-iki estélyen megjelenni sziveskedjenek, miután a testületi megjelenés kimondatott. Kolozsvár, 1905, február hó 13-án. Tisztelettel: A március 15-iki állandó bizottság határozatából Sándor József, elnök. Feder Otto, jegyző.

* **Örmény muzeum.** Az *Örmény Muzeum-Egyesület* szervező-bizottsága vasárnap Szamosujvárott tartott ülésében az alakuló közgyűlést február 19-ére, vasárnap délután 3 órára tűzte ki, az ottani városháza tanácstermébe. Megállapították a közgyűlés tárgysorozatát, melynek főbb pontjai a szervező-bizottság jelentése, az alapszabályok tárgyalása, a tisztikar és a választmány megválasztása. A *Kolozsvár és Dés* felől a gyűlésre érkezőket a szervező-bizottság tagjai vasárnap reggel a vasúti állomáson fogadják. Meghívókat küldenek szét és az érdeklődőket ez uton is tisztelettel meghívják. A gyűlés iránt élénk érdeklődés mutatkozik. A bizottsági ülésen néhány új adományt jelentettek be a muzeum számára, a *Merza* és *Meskó* családok részéről.

* **A mentők pihennek.** Örvendezve regisztráljuk e hirt, hogy a kolozsvári mentőknek már *napok óta nincs dolguk.* Nem történik baleset a városban s így az áldásos intézmény derék munkásainak szolgálatát sem veszi igénybe a társadalom. A budapesti mentő állomáson ilyenkor fehér lobogót szoktak kitűzni.

x **Látta-e Ön** már a *Rónai* „Európa” kávéházában a Lefkovits-féle új billiárd asztalokat?

Színházi napló.

Kedd: János vitéz (b. 120. sz.).
Szerda: János vitéz (b. 121. sz.).
Csütörtök: 1-ször: A szaharai konzul (bérlet 122. sz.).
Péntek: A szaharai konzul (b. 123. sz.).
Szombat: Márkus Lili zongoraművész nő hangversenye és új betanulással: Egy csésze tea (b. szünet XVII. sz.).

Főszerkesztő dr. Óvári Elemér
Felelős szerkesztő Szász Ödön
Kiadó „Napló” hirlapkiadó-vállalat

NYILTTÉR*)

Reggelig nyitva.

A **Jókai** kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi idény alatt naponta, éjfél után

friss korhelyleves és valódi szepesi tormás virsli.

Mulatató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávé.

Reggelig nyitva.

OSZI ALBERT

ékszer és óra nagyraktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javitások felvállaltatnak.

A NAPLO telefonszáma

Szerkesztőség: 503.

Kiadóhivatal: 379.

A belvárosban a legforgalmasabb helyen

három ház

egymás mellett — eladó.
Értekezhetni lehet Kolozsvárt, Timár-utca 13. sz. a.

☛ **Telefon-szám 399.** ☛
STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valódiságáról meggyőződni.

☛ A Szegedi vendéglő a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva. ☛

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, a Deák Ferenc utca 26 szám a.

A „SZEGEDI VENDÉGLŐ”

összes helyiségei a farsang tartama alatt egész éjjel nyitva vannak és a t. közönség rendelkezésére állanak. Tiszta magyar konyhájára, valódi egri és celnai boraira felhívja a t. közönség figyelmét a tulajdonos.

Egész éjjel nyitva.

Ujhegyi Ill. és T. sa

könyvnyomdája
Kolozsvár,
Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyomtatványok a legújabb és legdiszesebb kiállításban jutányos áron

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek

Telefon szám 379.

Uj házikenyér sütőde!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

Wesselényi Miklós utca
25. szám alatt
a főpostával szemben

„Központi kenyérsütőde”

czég alatt

uj házikenyér üzletet
nyitottam.

Házikenyéremet alföldi asszonyokkal süttetem.

Sütődém Forduló utca 7. sz. alatt, a Seemann-féle házban van.

Kenyérsütés naponta kétszer, délbe 12 órakor és délután 2 órakor.

Becsés pártfogását kérve, maradok tisztelettel BARABÁS EDE.

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy hónap . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

 Kapható a dohányüzletekben és minden elárúsítóval.

vo
- ma
- gy
- lól
- té.
-
- lág
- n év
- ből
- k na
- s re
- a fe
- a ki
- ki va
- ki
- A T
- rd A
- a té
- it r L
- e. b f
- u. il
- st. fé
- k. v é
- n. v n
- a. li a
- s. fr
- z. t l
- l. l l
- t. l r
- n. A l
- c. s a
- j. n r
- it. n v
- te. m
- h. n s
- y. n s
- j. á s
- sé.
- lls
- lo. m
- ba. n
- sel. J
- jár. k
- ké. h
- ho. m
- mil. k
- kez. e
- gy. m
- mik. t
- ték. m
- mu. k
- káb. r
- rec. i
- is. a
- ros. n
- nyo. é
- és. h
- has. i
- sm. r
- abl. f
- fele. v
- ver. e
- egy. v
- vert. s
- segí.

Előfiz
Egy évre
Fél évre
Negyed é
Egy hónap
Egyes szá
Vidéken

Megjele
o ünne

Az
állta
ország
vonul
nak a
portja
Kossu
gy. ro
vívásá
megm
sokat
tek fe
haló
folyta
mely
lik és
a hat
az az
vetői
ták k
getlen
kodtal
lenzék
nem
Nem
ban a
él, a
függet
bizony
Pár é
tőle é
hallatl
szakka
a fölö
dicsőn
Akk
ni, ho
csen v
döbbe
ország
lakta v
lenség
menth
minde
cot a
fojtásá
hossz
ban a
denki
hogya
sebtéb
felel m
sem a
nak. N
megfe
me eg
ván a
tes ala
vegyes
marad
akik h
mányo
korrek
hogya